

Bir Diriliş Ülküsü

Tarihin Yol Ağzında, Sezai Karakoç, Diriliş Yayınları, İstanbul

1996, ISBN 9789123441549

Beyza Nuran Sarıçam¹

Nasıl Sezai Karakoç Oldu?

Siyasetçi, yazar, şair ve düşünür Sezai Karakoç 1933'ün Mayıs ayında doğmuştur. Eğitim hayatını Anadolu'nun farklı şehirlerinde yaşayarak, onun gerçekliğini yakından gözlemleme fırsatı bularak geçirmiştir. Sınavlarında başarılı olup parasız yatılı olarak Maraş'ta ortaokul eğitimini, okurken felsefeye yönelmeye karar verdiği Gaziantep'te lise eğitimini tamamlamıştır. Üniversite seçiminde çok boyutlu faktörler rol almıştır. Babası, oğlunun hep İlahiyat mezunu olmasını dilemiştir. Kendisi ise gönlünden geçen felsefe bölümü için

İstanbul'a gelip kaydını yaptırmıştır. Burada Necip Fazıl'la tanışma fırsatı bulup yakın ilişkilerini sürdürmüştür. Ancak maddi imkansızlıklar nedeniyle, parasız yatılı olarak Ankara'da Siyasal Bilgiler Fakültesi'ni kazanarak 1955 yılında buradan mezun olmuştur. Nitelikli okumaya ve ilk şiirlerini yazmaya başlamasıyla beraber üniversite yıllarında edebiyatla iyiden iyiye yakınlaşmıştır.

Meslek hayatına, 1956 yılında, İstanbul'da gelirler kontrolörü-denetçi- olarak başlayan Karakoç, iş gezileri dolayısıyla Anadolu'daki birçok il ve ilçeyi yakından tanıma ve inceleme fırsatı elde etmiştir. 1960'ta yayımlamaya başlayan ve bu sayede geniş kitlelere ulaşmış birçok insanı siyaset, düşünce ve edebiyat alanlarında geliştirip, olgunlaştıran "Diriliş Dergisi" ile yayıncılık hayatı aktif olarak başlamıştır.

Yayın hayatına 1969'da kendisi için anlamı büyük olan ve kafasındaki tohumları Cezayir Bağımsızlık Savaşı ile atılmış bir kavram olan yine "diriliş" ismiyle bir yayınevi kurarak

¹ Marmara Üniversitesi, Tıp Fakültesi, bnuran20@marun.edu.tr

(Bu yazı Young Academia ve İdeal Bilge Derneği iş birliğinde Doç. Dr. Yusuf Bahri Gündoğdu yönetiminde "Sezai Karakoç ve Medeniyet Bilinci Yazarlık Atölyesi" kapsamında üretilmiştir.)

devam etmiştir. ²Kendi deyimiyle “sanatçı kişiliğiyle dolaysız toplum görevi kişiliğini ayırmanın mümkün olmadığı bu çağda” ³düşünce zeminini oluşturduğu diriliş ülküsüne hizmet etmek ve onu ayakları yere basan ve toplumda yankısı olan bir gerçeklik haline getirmek için birçok alanda mücadele vermiştir. Bu mücadele sırasında suya sabuna dokunmadan sanat için sanat yapmaktan kaçınmış, şair kimliği onun “yeni başlayan bir dönemin ilk savaşılarından”⁴ olmasına engel olmamıştır. Aksine onun önemli mücadele enstrümanlarından biri haline gelmiştir. Bu sebeplerle 1990’da Diriliş Partisi’ni kurmuştur. Daha sonra çeşitli nedenlerle bu partinin kapanmasının ardından, 2007 yılında son partinin devam niteliği taşıyan Yüce Diriliş Partisi kurulmuştur. Partinin amblemi, güller açan gül ağacı, yol ve ay temsiliyetlerini içermektedir⁵.

Bu yazıda incelemesi yapılmakta olan *Tarihin Yol Ağzında* isimli eser, partisinin kuruluşunun ikinci senesinde Genel Başkan Sezai Karakoç’un parti programına, ülke sorunlarına ve bunların çözümüne dair verdiği iki röportajdan oluşmaktadır.

Peki Neden Şimdi?

Bir düşünce insanı olarak Karakoç, kendisini o dönemde siyasi hayata adım atmaya iten faktörler sorulduğunda “Düşünürler düşüncelerini söylerler, arkalarından gelen bir nesil de onu uygular.”⁶ diyerek aslında eserleriyle ekimini yaptığı tohumların mahsullerini toplayacak kişi olmayı planlamadığını, bununla beraber ülkemizin tarihin dar dönemeçlerinden birinde olduğunu ve işlerin hızlandırılması gerektiğini düşünmektedir. Bu nedenle toplumda yankısını yeni bir neslin yetişmesiyle göstermiş ancak istenilen düzeyde siyasi bir kadronun eksikliğini çeken bu hareket için siyasi hayatta da var olmanın diriliş ideası için bir gereklilik olduğunu ifade etmiştir.

Bu Ahvalin Çaresi Ne Ola?

Ülkenin sorunları büyük mercekte incelendiğinde, Çarlık Rusya’sı ile Osmanlı Devleti’nin birtakım ölçeklerde benzer kaderleri yaşadığını ve bu iki ülkenin aydınlarının devletlerini

---

² İstanbul Üniversitesi, *Sezai Karakoç’a Saygı Paneli Gerçekleştirildi* Erişim: 1 Haziran 2023, <https://www.istanbul.edu.tr>

³ Sezai Karakoç, *Tarihin Yol Ağzında*, Diriliş Yayınları, İstanbul 1996, s. 9.

⁴ Sezai Karakoç, *a.g.e.*, s. 10.

⁵ Vikipedi, *Sezai Karakoç*, Erişim: 1 Haziran 2023, <https://tr.wikipedia.org>

⁶ Sezai Karakoç, *a.g.e.*, s. 11.

kurtarmak ve onları tekrar ayağa kaldırmak için Batı'dan "suni rejimler"⁷ devşirdiğini öne sürmüştür. Buna karşın, fevkalade yerinde çözümler olarak görülen bu sistemlerin ülkelerin yapısına uygun olmadığını, bu nedenle çökme tehlikesi ile halkı karşı karşıya bıraktığını da dile getirmiştir. Bununla beraber, adının önünden 'Sovyet' ifadesini silen Rusya'da görüldüğü gibi çöken şeyin ancak toplumun özüne yabancı rejimler olduğuna ve halkın böylelikle ancak bir boyunduruktan kurtulmuş olduğuna da dikkat çekmiştir.

Türkiye'nin halihazırda uğraştığı sorunların kaynağını, aslen altta yatmakta olan ve Osmanlı'nın yıkılışından beri süregelen bir kopuşun; toplum, insan ve devlet kavramları üzerindeki tecellisinden kaynaklandığını iddia eden Karakoç, çözümün bu kavramların yenilenmiş hallerinin ancak geçmişimizdeki medeniyet, millet, ülke ve toplum anlayışımızla örtüşmesinden doğabileceğini belirtmiştir. Bununla beraber eğer politikacılar buzdağının yalnız görünmekte olan yüzüyle ilgilenirlerse 1950-60 arasında ihtilalle son bulan partiler arası çekişmelerin, 1960-70 arasında toplumu derinden sarsacak derecede şiddetli sağ-sol çatışmalarının, 1970-80 arasında ülkede kol gezen terör ve anarşinin, 1980-90 arasında da henüz yeni gün yüzüne çıkmış olan güneydoğu probleminin ve daha nicelerinin takvimdeki yapraklar eskidikçe yalnız adlarının ve içeriklerinin değişeceğini ama buzdağının hep farklı bir yüzüyle ülkenin refahına bir tehdit oluşturacağını iddia etmektedir. Bu nedenle, bu temel sorunun radikal bir şekilde ele alınması ve kendi deyimiyle 1918'de kopan ipin yerine bağlanması gerektiğini şiddetle savunmaktadır.⁸

İslam Milleti

Ortadoğu'nun sorunlarını bizimkilerden ayrı tutmayan diriliş şairi, milliyetçilik akımıyla beraber suni rejimlerle Ortadoğu'nun ve Orta Asya'daki Türk-İslam coğrafyasının suni sınırlarla bölündüğünü öne sürerek millet kavramını bir medeniyetin -ki o da bu bağlamda İslam medeniyetidir- mensubu olan kişilerin oluşturduğu bir topluluk olduğunu belirtmiştir. Aynı medeniyete sahip halkların arasında uzun senelerdir devam etmekte olan bu birlik hissiyatının, toplumların aydınlarınca, ancak gönülleri fethederek ve ortak paydamız olan dini temelleri güçlendirerek ortaya konabileceğini ileri sürmüştür.

---

⁷ Sezai Karakoç, *a.g.e.*, s. 18.

⁸ Sezai Karakoç, *a.g.e.*, s. 19,20.

Siyasetin Dirilişle İhyası

Bütün bunlarla beraber Karakoç, uzun soluklu ve arkasında güzel izler bırakan bir İslam partisinin politikadaki yerinin nasıl olması gerektiğini ve sınırlarını da belirlemiştir. Bunların ilki partinin aydın bir zümre tarafından yönetilmesi iken bununla beraber partinin diğer siyasi partilerden olabildiğince farklı olması gerektiğini ve yıllardır yüzleri Batı'ya dönük vaziyette bulunan toplumun aydınlarını da kazanmayı hedeflemesi gerektiğini vurgulamıştır.⁹

Bir Diriliş İdeası

Tarihin Yol Ağzında, günümüz Türkiye'sinin içinde bulunduğu atmosferi daha yakından tanıyıp, 90'larda Sezai Karakoç gibi bir aydının ülkenin ve onun komşularının yaşadıkları sorunlara ve geleceklerine dair varsayımlarını öğrenip, sorunu ve çözümü ortaya koyup yakın çağ siyasetine olan bakışı keskinleştirecek bir eserdir. Bu eser, siyasette de günlük hayatta da bölmekten çok birleştirmeye, bütünleştirmeye; ayrıştırmaktan çok ortak paydaları öne çıkarmaya değer veren ve en nihayetinde İslam medeniyetinin diriliş hayaliyle başını yastığa koyan her fertte yankı bulması gereken kitaplardan biridir.

---

⁹ Sezai Karakoç, *a.g.e.*, s. 41.